

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Етика перекладача»

Ступінь вищої освіти *Бакалавр*
Спеціальність *035 Філологія*
Освітня програма «*Англійська мова та друга іноземна*»
«*Німецька мова та друга іноземна*»

Рік навчання IV, семестр 8
Форма навчання денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 6
Мова викладання німецька

Лектор курсу

Доктор пед. наук, професор Амеліна Світлана Миколаївна

Контактна інформація лектора
(e-mail)

amelina@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни “Етика перекладача” є ознайомити здобувачів з основними принципами етичної поведінки усного й письмового перекладача; ознайомити з провідними підходами до усного та письмового перекладу, етичним кодексом перекладачів, машинного та автоматизованого перекладу текстів різних функціональних стилів, включаючи художній, отримати теоретичні та практичні знання щодо етичних орієнтирів у поведінці перекладача.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 14. Здатність використовувати сучасні системи автоматизованого перекладу, а також володіти прийомами забезпечення якості перекладу.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, приборчниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 21. Уміти використовувати сучасні системи автоматизованого перекладу, різні цифрові інструменти перекладача, а також послуговуватися прийомами забезпечення якості перекладу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
8 семестр				
Модуль 1. Етика перекладу				
Тема 1. Загальні питання етики перекладу.	2	<i>Знати</i> основні поняття етики перекладу; <i>Вміти</i> дати визначення етики перекладу; <i>Розуміти</i> взаємозв'язок етики перекладу з іншими лінгвістичними дисциплінами.	Провести роботу зі словниками (друкованими та електронними). Скласти термінологічний глосарій. Написати конспекти до семінарських занять. Виконання завдань на Elearn.	10
Тема 2. Критерії етики перекладу: точність, неупередженість, конфіденційність.	2	<i>Знати</i> критерії етики перекладу: точність, неупередженість, конфіденційність; <i>Розуміти</i> основи точності, неупередженості, конфіденційності при перекладі; <i>Вміти</i> дотримуватися основних критеріїв етики перекладу.	Скласти термінологічний глосарій. Написати конспекти до семінарських занять. Виконання завдань на Elearn.	15
Тема 3. Точність: значення, стиль, термінологічна узгодженість.	2	<i>Знати</i> основи точності в перекладі; <i>Уміти</i> дотримуватися точності перекладу; <i>Розуміти</i> точність перекладу: значення, стиль, термінологічна узгодженість; <i>Застосовувати</i> набуті знання на практиці.	Скласти термінологічний глосарій. Написати конспекти до семінарських занять. Виконання завдань на Elearn.	15

Тема 4. Традиція однаковості та відмінності.	2	<i>Знати</i> традицію однаковості та відмінності; <i>Розуміти</i> особливості традиції однаковості та відмінності; <i>Аналізувати</i> традицію однаковості та відмінності. <i>Застосовувати</i> набуті знання на практиці.	Скласти термінологічний глосарій. Написати конспекти до семінарських занять. Виконання завдань на Elearn.	15
Тема 5. Етика та ідеологія перекладу.	2	<i>Знати</i> етику та ідеологію перекладу; <i>Розуміти</i> особливості етики та ідеології перекладу.; <i>Застосовувати</i> набуті знання на практиці.	Скласти термінологічний глосарій. Написати конспекти до семінарських занять. Виконання завдань на Elearn.	15
Модульна контрольна робота №1	2	<i>Уміти</i> застосовувати вивчений навчальний матеріал за змістовний модуль при написанні модульної контрольної роботи.	Написання модульної контрольної роботи	30
Усього за змістовий модуль 1	12			100
Модуль 2. Етика перекладача				
Тема 1. Етика штучного інтелекту, нейронно-машинного перекладу (NMT) і автоматизованого перекладу (CAT).	2	<i>Знати</i> етику штучного інтелекту, нейронно-машинного перекладу (NMT) і автоматизованого перекладу (CAT); <i>Розуміти</i> особливості штучного інтелекту, нейронно-машинного перекладу (NMT) і автоматизованого перекладу (CAT); <i>Аналізувати</i> переклад штучного інтелекту, нейронно-машинний переклад (NMT) і автоматизований переклад (CAT). <i>Застосовувати</i> набуті знання на практиці.	Скласти термінологічний глосарій. Написати конспекти до семінарських занять. Виконання самостійної роботи. Виконання завдань на Elearn.	10
Тема 2. Етика усного конференц-перекладу	2	<i>Знати</i> етику усного конференц-перекладу; <i>Розуміти</i> особливості усного конференц-перекладу; <i>Застосовувати</i> набуті знання на практиці.	Скласти термінологічний глосарій. Написати конспекти до семінарських занять. Виконання самостійної роботи. Виконання завдань на Elearn.	15

Тема 3. Етика перекладу релігійних текстів.	2	<i>Знати</i> етику перекладу релігійних текстів; <i>Розуміти</i> особливості перекладу релігійних текстів; <i>Застосовувати</i> набуті знання на практиці.	Виконання практичних завдання на знаходження та визначення спеціальної лексики у тексті. Написати конспекти до семінарських занять. Виконання самостійної роботи. Виконання завдань на Elearn.	15
Тема 4. Етика дитячого перекладу.	2	<i>Знати</i> етику дитячого перекладу; <i>Розуміти</i> особливості дитячого перекладу; <i>Застосовувати</i> набуті знання на практиці.	Виконання практичних завдання на знаходження та визначення спеціальної лексики у тексті. Написати конспекти до семінарських занять. Виконання самостійної роботи. Виконання завдань на Elearn.	15
Тема 5. Етика художнього перекладу.	2	<i>Знати</i> етику художнього перекладу; <i>Розуміти</i> особливості художнього перекладу; <i>Застосовувати</i> набуті знання на практиці.	Виконання практичних завдання на знаходження та визначення спеціальної лексики у тексті. Написати конспекти до семінарських занять. Виконання самостійної роботи. Виконання завдань на Elearn.	15
Модульна контрольна робота №2	2	<i>Уміти</i> застосовувати вивчений навчальний матеріал за змістовий модуль при написанні модульної контрольної роботи.	Написання модульної контрольної роботи	30
Усього за змістовий модуль № 2	12			100
Всього за 8 семестр	24			70
Залік				30
Всього за курс	24			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо деделайнів та перескладання:</i>	Роботи, що їх студенти здають із порушенням термінів без поважних причин, викладач оцінює нижчою оцінкою (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) згідно з графіком консультацій.
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів. Списування під час самостійних, контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Самостійне виконання завдань та коректне оформлення покликань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей, зразків.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Canfora, C. Risks in neural machine translation. *Translation Spaces*. 2019. Vol. 9, No. 1, P. 58-77
2. Chesterman, A. Post errorem. *Perspectives*. 2018. P. 1-11.
3. DeepL Pro. n.d. Allgemeine Geschäftsbedingungen [Terms of Service]. Retrieved from: <https://www.deepl.com/pro-license.html#pro>.
4. Krüger, R. Augmented Translation eine Bestandsaufnahme des rechnergestützten Fachübersetzungsprozesses [Augmented Translation A Survey of Computer aided Technical Translation Processes].” *Trans-kom* 2019. Vol.12 (1): 142-81.
5. Taivalkoski-Shilov, K. Ethical Issues Regarding Machine(-Assisted) Translation of Literary Texts. *Perspectives: Studies in Translation Theory and Practice* . 2019. Vol. 27, No. 5. P. 689–703.
6. Taraban, R. Limits of Neural Computation in Humans and Machines. *Science and Engineering Ethics*. 2020. Vol. 26. P. 2547–2553. <https://doi.org/10.1007/s11948020-00249-7>
7. *The Routledge Handbook of Translation and Ethics* / edited by Kaisa Koskinen and Nike K. Pokorn. London ; New York : Routledge, 2020. 494 p.
8. Wyke, B. van. Ethics and Translation. / *Handbook of Translation Studies Online*. 2011. Retrieved from: <https://benjamins.com/online/hts/articles/eth1>
9. Zasiëkin, S., Vakuliuk, S. Ethical Issues of Neural Machine Translation. *Psycholinguistics in a Modern World*, 2020. Vol. 15. P. 81-83.
10. Гудманян А. Г., Сидорук Г.І., Основи професійної діяльності перекладача: конспект лекцій. К.: НАУ, 2008. 80 с.
11. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства. (Сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача. Основи техніки перекладу). К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. 163 с.